

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Pravosodni sistemi na ravni EU in držav članic>Redna sodišča v državah članicah

Na področju civilnega pravosodja se bodo postopki, ki še potekajo, in postopki, ki so se začeli pred koncem prehodnega obdobja, nadaljevali po pravu EU. Evropski portal e-pravosodje bo na podlagi vzajemnega priznavanja ohranil informacije, povezane z Združenim kraljestvom, do konca leta 2024.

Redna sodišča v državah članicah**Anglija in Wales**

Na tej strani so na voljo informacije o rednih sodiščih v Angliji in Walesu.

Redna sodišča – uvod

V nadaljevanju je opisana organizacija različnih sodišč v Angliji in Walesu. Podrobne informacije so na voljo na spletni strani sodne službe njenega veličanstva (*Her Majesty's Courts and Tribunals Service*), ki zagotavlja upravljanje in podporo za vsa sodišča razen za vrhovno sodišče (*Supreme Court*).

Vrhovno sodišče

Vrhovno sodišče Združenega kraljestva (*Supreme Court of the United Kingdom*) je 1. oktobra 2009 prevzelo pristojnosti pritožbenega odbora zgornjega doma parlamenta (*Appellate Committee of the House of Lords*). Prav tako je prevzelo prenesene funkcije sodnega odbora državnega sveta (*Judicial Committee of the Privy Council*), ki je najvišje pritožbeno sodišče za nekatere neodvisne države Commonwealtha, čezmorska ozemlja Združenega kraljestva in samostojna ozemlja pod suverenostjo Združenega kraljestva.

Vrhovno sodišče je **najvišje pritožbeno sodišče** v Združenem kraljestvu tako za kazenske kot civilne zadeve, čeprav v škotskih kazenskih zadevah pri vrhovnem sodišču ni mogoče vložiti pravnega sredstva. Pravno sredstvo se lahko pri vrhovnem sodišču običajno vloži le, če gre za pravna vprašanja javnega pomena.

Pritožbeno sodišče (Court of Appeal)

Pritožbeno sodišče ima kazenski in civilni oddelek ter običajno zaseda v Londonu.

Kazenski oddelek (*Criminal Division*), ki mu predseduje predsednik vrhovnega sodišča (*Lord Chief Justice*), obravnava pravna sredstva zoper obsodbe in kazni oseb, ki jih je obsodilo ali jim izreklo kazen kronskega sodišča (*Crown Court*). Kazenski oddelek pritožbenega sodišča lahko razveljavi ali potrdi obsodbo, zadevo vrne vponovno sojenje in v primeru pravnih sredstev zoper kazen to spremeni (ne more pa je zvišati). Vendar pa lahko pritožbeno sodišče v zadevah, ki mu jih predloži generalni državni tožilec (*Attorney General*), kazen zviša, če meni, da je preblaga.

Sodišče ima širšo pristojnost za obravnavo posebnih pravnih sredstev, kot so pravna sredstva v zvezi s poročanjem ali omejitvijo javnega dostopa, pravna sredstva zoper odločitve, neugodne za tožilstvo, in različna pravna sredstva v skladu z Zakonom o premoženjski koristi, pridobljeni s kaznivim dejanjem, iz leta 2002. Poleg tega sodišče obravnava pravna sredstva zoper odločitve vojaških sodišč.

Zadeve na kazenskem oddelku pritožbenega sodišča običajno obravnava senat treh sodnikov, kot odločitev sodišča pa se izda le ena sodba (večinsko mnenje).

Civilni oddelek (*Civil Division*) pritožbenega sodišča vodi predsednik civilnega pritožbenega sodišča *Master of the Rolls*. Sodišče pretežno obravnava pravna sredstva zoper odločitve višjega sodišča (vključno s premoženjskim oddelkom (*Chancery*), oddelkom *Queen's Bench* ter družinskim oddelkom (*Family Division*)) in grofijskih sodišč Anglije in Walesa ter določenih rzsodišč. Ponavadi odloča senat treh sodnikov. Pri odločanju lahko sodniki sprejmejo katero koli odločitev, za katero menijo, da bi jo moralo sprejeti sodišče, katerega odločba se izpodbija. V nekaterih primerih sodišče višje stopnje vrne zadevo sodišču nižje stopnje v ponovno sojenje.

Pred pritožbenim sodiščem so priče le redko zaslišane. Odločbe običajno temeljijo na dokumentih, zapisnikih predhodnih zaslišanj in argumentih odvetnikov, ki zastopajo stranke.

Višje sodišče (High Court)

Višje sodišče ima sedež v Londonu, čeprav se zadeve lahko obravnavajo tudi v drugih delih Anglije in Walesa. Višje sodišče lahko obravnava skoraj vse tožbe v civilnih zadevah, čeprav se v praksi ukvarja pretežno z obsežnejšimi in bolj zapletenimi zadevami. Sodišče ima tri oddelke:

oddelek *Queen's Bench* je največji izmed njih in obravnava širok spekter civilnih zadev. Te vključujejo odškodninske tožbe zaradi kršitev pogodb, tožbe za povračilo nepogodbene škode, tožbe zaradi obrekovanja, tožbe v gospodarskih sporih in zadeve na področju tehnologije in gradbeništva ter na področju pomorstva (civilne tožbe v zvezi z ladjami, na primer trčenje, poškodba ladijskega tovora in reševanje ladje ali tovora),

premoženjski oddelek (*Chancery Division*) obravnava zlasti premoženjske zadeve, vključno z upravljanjem zapuščine, razlago oporok, patenti in intelektualno lastnino, plačilno nesposobnostjo ter spori o gospodarskih družbah in partnerstvih,

družinski oddelek (*Family Division*) obravnava bolj zapletene razveze zakonske zveze in s tem povezane finančne zadeve ter razmerja med zakoncema.

Obravnava zadeve glede skrbi za otroke (zlasti glede varstva in vzgoje, posvojitve in ugrabitve otrok), zadeve, povezane z zadevami v pristojnosti sodišča za skrbniške zadeve (Court of Protection), ter zadeve, povezane z zdravljenjem otrok, ki so v pristojnosti sodišča.

Upravno sodišče (Administrative Court)

Delo upravnega sodišča je raznoliko, upravno sodišče v Angliji in Walesu izvršuje **upravnopravno pristojnost** ter **nadzorno pristojnost** nad sodišči in rzsodišči na nižji stopnji.

Nadzorna pristojnost, ki jo upravno sodišče v glavnem izvaja s postopkom **sodnega nadzora** pravnih aktov, zajema osebe ali organe, ki opravljajo javnopravne funkcije. Namen sodnega nadzora je zagotoviti, da ti organi ali osebe sprejemajo pravilne in zakonite odločitve v okviru pristojnosti ali pooblastil, ki jim jih je podelil parlament.

Druge zadeve, ki jih obravnava upravno sodišče, obsegajo številna **zakonsko določena pravna sredstva in vloge**:

pravico do izpodbijanja odločitev ministrov, organov lokalne samouprave in rzsodišč na podlagi določenih predpisov,

vloge v skladu z Zakonom o državljanstvu, priseljevanju in azilu iz leta 2002,

pravna sredstva zoper določene odločitve magistratnih sodišč in kronskega sodišča,

pravna sredstva zoper sklep o privedbi stranke pred sodnika (*habeas corpus*),

pravna sredstva zoper sklep o priporu oseb zaradi žalitve sodišča,

vloge v zvezi s kverulanti,

vloge v skladu z Zakonom o mrtličkih oglednikih iz leta 1988,

različne vloge, podane v skladu z zakoni o preprečevanju terorizma, premoženjski koristi, pridobljeni s kaznivim dejanjem, prometu s prepovedanimi drogami in kazenskem pravosodju.

Leta 2009 so se območni uradi upravnega sodišča odprli v Birminghamu, Cardiffu, Leedsu in Manchesteru, kar je vložnikom omogočilo, da vložijo določene vrste vlog blizu območju, s katerim so najbolj povezani. Območni urad se je novembra 2012 odprl tudi v Bristolu.

Oddelki višjega sodišča (*Divisional Courts*)

Določena **pravna sredstva, vložena pri nižjih sodiščih**, obravnavajo oddelki višjega sodišča (in sicer v senatu najmanj dveh sodnikov).

Pravna sredstva, vložena pri grofijskih sodiščih, katerih obravnavanje je v pristojnosti premoženjskega oddelka in oddelka *Queen's Bench*, obravnavajo ustrezni oddelčni senati.

Senati oddelka *Queen's Bench* med drugim obravnavajo pravna sredstva, vložena zaradi kršitve določb predpisov s pravnimi akti magistratnih sodišč in kronskega sodišča (razen v primeru obtožnice, ki jo je obravnavalo kronsko sodišče).

Senat družinskega oddelka obravnava pravna sredstva zoper odločbe v družinskih zadevah, ki jih sprejmejo magistratna sodišča.

Grofijska sodišča (*County Courts*)

Grofijska sodišča obravnavajo večino **civilnih zadev** v Angliji in Walesu. Če poenostavimo, manj zapletene civilne zadeve obravnavajo grofijska sodišča, bolj zapletene zadeve pa višje sodišče. Večje število zadev, ki jih obravnavajo grofijska sodišča, je povezano z izterjavo dolga. Vendar pa obravnavajo tudi odvzem premoženja (npr. kadar so zapadli v plačilo obroki hipotekarnega posojila), zahtevke v zvezi s telesnimi poškodbami ali malomarnostjo in stečajne zadeve. Nekatera grofijska sodišča lahko opravljajo tudi funkcijo okrožnih sodnih pisarn višjega sodišča, kjer se lahko izrekajo odločitve višjega sodišča. Poleg tega so nekatera izmed njih specializirana za obravnavo manj zapletenih zadev, ki bi jih sicer obravnavalo višje sodišče.

O zahtevkih za povračilo dolga ali odškodninskih zahtevkih pod 5 000 GBP se navadno odloči po **posebnem postopku v sporih majhne vrednosti**. To naj bi zagotovilo nizke stroške in neformalno reševanje sporov, ne da bi bilo treba najeti odvetnika. V takšnih primerih lahko sodnik prevzame preiskovalno vlogo ter pomaga tožniku in tožencu pojasniti zadevo. Na grofijskih sodiščih je v sporih majhne vrednosti na voljo mediacija, za druge sporne zahtevke pa je na voljo mediacija zunaj sodišča.

Grofijska sodišča obravnavajo tudi **družinske zadeve**, med drugim razvezo zakonske zveze, v povezavi z otroki pa njihovo nastanitev, varstvo in vzgojo ter posvojitve. Določene družinske zadeve so zapletene in jih lahko obravnava višje sodišče. V osrednjem delu Londona družinske zadeve obravnava primarna sodna pisarna družinskega oddelka višjega sodišča in ne lokalna grofijska sodišča. Družinska mediacija je na voljo pri Svetovalni in podporni sodni službi za otroke in družino (*Children and Family Court Advisory and Support Service – CAFCASS*).

Kronsko sodišče (*Crown Court*)

Kronsko sodišče je državno sodišče s sedežem v različnih središčih v Angliji in Walesu. Obravnava vsa **huda kazniva dejanja v zadevah**, ki so mu jih odstopila magistratna sodišča. Zadeve obravnavajo sodnik in porota, ki jo sestavlja 12 predstavnikov javnosti.

Včasih morajo porotniki sodelovati tudi pri obravnavi civilnih zadev, kot so tožbe zaradi obrekovanja in tožbe proti policiji zaradi zlonamerne kazenskega pregona, čeprav so taki primeri redki. Kadar pa pride do tega, poteka sodna obravnava pred višjim ali grofijskim sodiščem. Kronsko sodišče je kot pritožbeno sodišče pristojno za zadeve, ki jih obravnavajo magistratni sodniki na magistratnih sodiščih.

Magistratna sodišča (*Magistrates' Courts*)

Magistratna sodišča večinoma sodijo v **kazenskih zadevah**, zato obravnavajo večino kaznivih dejanj. Zadeve v zvezi s hujšimi kaznivimi dejanji odstopijo v sojenje kronskemu sodišču. Magistratna sodišča obravnavajo tudi **nekateri civilni zadeve**, kot so zadeve družinskega prava, izterjava nekaterih vrst dolga, kot je občinski davek, ter podelitev licenc (na primer licence za točenje alkoholnih pijač), kršitve licenčnih pogojev ali sodnih nalogov ter spore v zvezi s stavami in igrami na srečo.

Večino primerov na magistratnih sodiščih obravnavajo **magistratni nepoklicni sodniki** (imenovani tudi mirovni sodniki (*justices of the peace*)). Magistratni nepoklicni sodniki nimajo pravne izobrazbe. Ponavadi zasedajo v senatih treh sodnikov, v pravnih vprašanjih pa jim svetujejo pravniki. Bolj zapletene zadeve pred magistratnimi sodišči obravnavajo poklicni sodniki (imenovani tudi okrožni sodniki na magistratnih sodiščih), ki so zaposleni za polni delovni čas.

Namestniki okrožnih sodnikov na magistratnih sodiščih delajo s skrajšanim delovnim časom.

Magistratna sodišča lahko osebam, obsojenim za kazniva dejanja, naložijo denarno in zaporno kazen (le za omejeno obdobje) – zato se nekatere zadeve odstopijo kronskemu sodišču, da izreče kazen.

Določena magistratna sodišča so pristojna kot „sodišča za mladoletnike“ ali „sodišča za postopke v družinskih zadevah“. Posebej usposobljeni magistratni sodniki obravnavajo obtožbe zoper otroke in mladoletnike ter vloge v zvezi z njimi oziroma družinske zadeve.

Sorodne povezave

[Sodna služba njenega veličanstva](#)

Zadnja posodobitev: 02/07/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.